

ОЦІНКА ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ

А.С. Доліновська, студент (dolinovskaya95@ukr.net)

Науковий керівник – к. с.-г. н, доцент Кириченко В.А.

Миколаївський національний аграрний університет

Вивчено відтворювальні якості кнурів-плідників порід велика біла, ландрас та н'єтрен в умовах ФОП «Сагун В.В.» Встановлено, що кількісні та якісні показники спермопродукції кнурів мали високу оцінку. Краща концентрація спермій була у кнурів породи ВБ, яка дорівнювала $283,2 \pm 3,56$ млн./мл, також кнури цієї породи переважали за всіма іншими показниками, окрім об'єму еякуляту, плідників інших досліджених порід.

Ключові слова: кнури-плідники, відтворювальні якості, спермопродукція, рухливість, запліднювальна здатність.

Постановка проблеми. Україна має значний природний потенціал, завдяки чому спроможна не тільки забезпечити власні потреби в основних продуктах харчування рослинного і тваринного походження, а й стати експортером високоякісної, конкурентоздатної, біологічно чистої продукції.

Свинарство в Україні переживає етап модифікації з менш інтенсивної до більш інтенсивної галузі. За останні роки значно підвищився інтерес виробників свинини до впровадження сучасних технологій утримання, впровадження штучного осіменіння та використання в системах розведення генотипів, що відзначаються високими відгодівельними та м'ясними якостями.

Поряд з цим, у переробників свинарської продукції з'являються підвищені вимоги до якості свиней що поставляються на забій. У цьому плані значний інтерес представляє використання тварин м'ясних генотипів у системах схрещування та гібридизації з метою отримання помісного та гібридного молодняку з високою продуктивністю, завдяки поєднанню генетичного потенціалу та ефекту гетерозису. Основними материнськими породами в системі схрещування та гібридизації є велика біла та ландрас. Отже, створення необхідних умов для максимального проявлення генетичного потенціалу, організація оцінки, відбір і використання кнурів-поліпшувачів при різних методах розведення має велике практичне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відомо [1-5], що завдяки штучному осіменінню можливо максимально швидко покращити продуктивні якості свиней, за рахунок інтенсивного використання кнурів-плідників, а також

швидкої їх оцінки на великій кількості нащадків.

Постановка завдання. У ФОП «Сагун В.В.» у 2016 році було обладнано манежі для взяття сперми у кнурів мануальним способом та лабораторію для оцінки якісних показників спермопродукції кнурів. Після впровадження у господарстві штучного осіменіння свиноматок в декілька разів збільшився вплив кнурів-плідників на продуктивність стада, тому особливо підвищились вимоги при їх відборі для племінного використання.

Метою нашої роботи було дослідити відтворювальні якості кнурів-плідників порід велика біла, ландрас та п'єтрен в умовах даного господарства.

Матеріали і методика Дослідження проводилися в умовах ФОП «Сагун В.В.» Новоодеського району Миколаївської області на кнурах-плідниках порід велика біла, ландрас та п'єтрен.

У роботі були використані матеріали виробничого та зоотехнічного обліку на фермі. Біометричну обробку показників було проведено за допомогою ПЕОМ у програмному забезпеченні Microsoft Excel.

Результати досліджень. За результатами проведених нами досліджень було встановлено, що кількісні та якісні показники спермопродукції кнурів порід велика біла, ландрас, п'єтрен – мали високу оцінку (табл. 1).

Зокрема встановлено, що кнури породи ВБ за об'ємом еякуляту вірогідно ($p < 0,05$) поступалися плідникам порід ландрас на 54,3 мл або на 16,5% відповідно. Вірогідної різниці між об'ємом еякуляту кнурів породи ВБ та п'єтрен виявлено не було.

Таблиця 1

Кількісні та якісні показники спермопродукції кнурів-плідників, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Порода	Кількість		Об'єм еякуляту, мл.	Концентрація спермійв, млн./мл	Прямолінійно-поступальна рухливість, балів	Виживаємість сперми, годин	Запліднювальна здатність, %
	кнурів, гол.	доз, шт.					
ВБ	3	20	328,8±5,57	283,2±3,56	9,6±0,09	6,8±0,04	84,4±0,81
Л	3	20	383,1±6,35*	210,5±2,21*	9,3±0,11*	6,3±0,06	83,7±0,78
П	3	20	315,0±7,50	202,1±2,80*	9,0±0,12*	6,2±0,05*	82,8±0,83

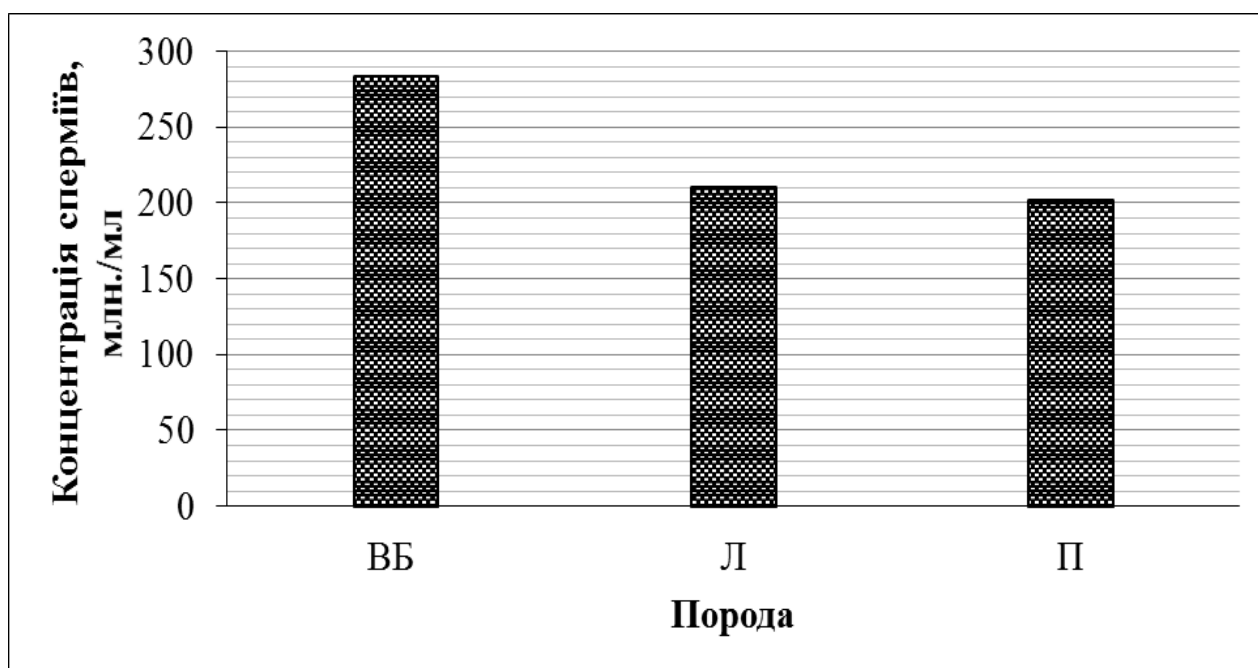
Примітка: рівень вірогідності порівняно з контрольною групою (ВБ) – * – $P > 0,95$, ** – $P > 0,99$, *** – $P > 0,999$.

На противагу цьому, за результатами аналізу концентрації спермійв (табл. 1, рис. 1), вищим даний показник був у кнурів породи ВБ – $283,2 \pm 3,56$ млн./мл, що вірогідно ($p < 0,05$) вище за аналогічні показники у кнурів інших порід.

За рухливістю спермійв, вищі значення показнику мали також кнури породи ВБ і перевищували кнурів породи п'єстрен на 0,6 бала, а кнурів породи ландрас – на 0,3 бали ($p < 0,05$).

При оцінці кнурів за показником виживаємості спермійв поза організмом, вищі значення показнику мали кнури породи ВБ – 6,8 годин, і перевищували кнурів породи ландрас на 0,5 годин, та кнурів породи п'єстрен на 0,6 годин ($p < 0,05$).

Запліднювальну здатність сперми кнурів визначали після штучного осіменіння свиноматок нефракційним способом. Проведений аналіз запліднювальної здатності не виявив суттєвої та вірогідної різниці між показниками кнурів досліджених порід.

Рис. 1. Концентрація спермійв кнурів-плідників

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, одержані результати свідчать, що кількісні та якісні показники спермопродукції кнурів мали високу оцінку. Краща концентрація спермійв була у кнурів породи ВБ, яка дорівнювала $283,2 \pm 3,56$ млн./мл, також кнури цієї породи переважали за всіма іншими показниками, окрім об'єму еякуляту, плідників інших досліджених порід.

Список використаних джерел:

1. Герасимов В.І. Практикум із свинарства і технології виробництва свинини: навч. Посібник для підготовки бакалаврів в аграр. ВНЗ II – IV рівнів акредит. з напрямку «Зооінженерія» / За ред.В.І. Герасимова. – Вид. 2-е, перероб. та доп. – Харків: Еспада, 2003. – 321с.
2. Журавель М.П. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин / М.П. Журавель, В.М. Давиденко / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Слово, 2005. – 336 с.
3. Засуха Ю.В. Технологія виробництва продукції свинарства / Ю.В. Засуха, В.М. Нагаєвич, М.П. Хоменко та ін. / Підручник. 2-е вид. – Вінниця.: Нова Книга, 2008. – 336 с.
4. Технологія виробництва продукції свинарства / Топіха В.С., Лихач В.Я., Луговий С.І., Калиниченко Г.І., Коваль О.А., Трибрат Р.О. За ред. В.С. Топіхи – Миколаїв: МДАУ, 2010. – 464 с.
5. Топіха В.С., Трибрат Р.О., Луговий С.І. та ін. М'ясні генотипи свиней південного регіону України / В.С. Топіха, Р.О. Трибрат, С.І. Луговий та ін. – Миколаїв: МДАУ, 2008. – 350 с.